

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΓΙΑ ΤΗ
ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
ΠΟΛΙΤΩΝ, ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ, ΤΙΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ 2016**

Προοίμιο.

Επειδή κρίνεται ότι επέστη ο χρόνος για ενδυνάμωση της συμμετοχής των πολιτών στο πολιτικό γίγνεσθαι, και

Επειδή τα δημοκρατικά ελλείμματα που αναντίρρητα επιφέρει η λειτουργία της έμμεσης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας γίνεται ευρέως πλέον αποδεκτό ότι μόνο με την άμεση εμπλοκή των πολιτών στη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής και συνακόλουθα την παροχή δικαιώματος ανάληψης πρωτοβουλίας, με σκοπό την εκκίνηση νομοθετικής διαδικασίας και απώτερο στόχο τη θέσπιση τέτοιων προτάσεων σε νόμους, είναι δυνατό να απαμβλυνθούν, και

Επειδή κρίνεται ότι τέτοια δικαιώματα άμεσης συμμετοχικής δημοκρατίας μεταξύ άλλων είναι δυνατό να προσλάβουν τη μορφή της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας πολιτών, με την οποία να υποβάλλεται στο κοινοβούλιο πρόταση για νομοθετική ρύθμιση συγκεκριμένου θέματος, και

Επειδή η λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία πολιτών, είτε άμεσου είτε έμμεσου τύπου, συνιστά θεσμό άμεσης συμμετοχικής δημοκρατίας σαφώς διακρινόμενο από άλλους ανάλογους θεσμούς συμμετοχικής δημοκρατίας, άμεσης ή έμμεσης μορφής, οι οποίοι είτε ήδη ισχύουν στη Δημοκρατία υπό την επιφύλαξη των ισχυόντων συνταγματικών θεσμών και επιταγών είτε κρίνεται σκόπιμο να θεσπιστούν εν ευθέτω χρόνω, ο οποίος δύναται να ισχύει παράλληλως με αυτούς, όπως επί παραδείγματι με τον προβλεπόμενο με νόμο ισχύοντα στη Δημοκρατία τύπο δημοψηφίσματος ή/και άλλους τύπους δημοψηφισμάτων που δυνατό να θεσπιστούν στο μέλλον ή με το θεσμό της ανάκλησης,

το δικαίωμα του αναφέρεσθαι, τη λαϊκή αρνησικυρία, τη δημοψηφισματική λαϊκή πρωτοβουλία πολιτών, άλλους συναφείς θεσμούς, αλλά και την υπερεθνική Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, και

Επειδή η παροχή δικαιώματος στους πολίτες να συμμετέχουν στη νομοθετική διαδικασία κρίνεται ότι είναι δυνατό να προσλάβει σε πρώτο στάδιο τη μορφή της κοινοβουλευτικής νομοθετικής πρωτοβουλίας εν στενή εννοία, υπό την πλήρη επιφύλαξη των συνταγματικών διατάξεων περί του δικαιώματος υποβολής νομοσχεδίων και προτάσεων νόμου και περί της υπό του άρθρου 54 του Συντάγματος επιφυλασσόμενης υπέρ του Υπουργικού Συμβουλίου εκτελεστικής εξουσίας, αλλά και περί των συνταγματικά καθορισμένων τρόπων άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου επί των πράξεων και παραλείψεων της εκτελεστικής εξουσίας, ώστε επ' ουδενί λόγω να αλλοιώνεται ή με οποιοδήποτε τρόπο να υποκαθίσταται η λειτουργία της έμμεσης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, και περαιτέρω να μην προκαλούνται φαινόμενα υπέρβασης της αρχής της διακρίσεως των εξουσιών, η οποία διέπει και διατρέχει καθ' ολοκληρίαν το πολιτειακό σύστημα της Δημοκρατίας, και συνακόλουθα να μην παραβιάζονται τα συνταγματικά καθορισμένα όρια άσκησης εκάστης συντεταγμένης εξουσίας,

Για όλους αυτούς τους λόγους,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Κοινοβουλευτικής Νομοθετικής Πρωτοβουλίας Πολιτών (Διαδικασία, Όροι και Προϋποθέσεις Υποβολής) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2016.

Ερμηνεία.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, εκτός εάν από το

κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-

“Βουλή” σημαίνει τη Βουλή των Αντιπροσώπων·

“Δημοκρατία” σημαίνει την Κυπριακή Δημοκρατία·

“έγκυρη νομοθετική πρωτοβουλία” σημαίνει την κατά την έννοια του παρόντος Νόμου νομοθετική πρωτοβουλία, η οποία βάσει των διατάξεων του άρθρου 9 υποβάλλεται στη Βουλή σε δεύτερο στάδιο, το οποίο ακολουθεί το πρώτο στάδιο κατά το οποίο η αντίστοιχη πρωτοβουλία η καλούμενη “υπό προώθηση νομοθετική πρωτοβουλία” υποβάλλεται στη Βουλή, η οποία πληροί τους προβλεπόμενους από τις διατάξεις του άρθρου 10 όρους και προϋποθέσεις εγκυρότητας·

“επιτυχής νομοθετική πρωτοβουλία” σημαίνει τη νομοθετική πρωτοβουλία η οποία έχει διέλθει επιτυχώς όλα τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου στάδια και ακολούθως τέθηκε στη διάθεση της Βουλής· ειδικότερα επιτυχής είναι η νομοθετική πρωτοβουλία η οποία ελέχθη αρμοδίως ότι έχει υποβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 και 9, κρίθηκε ως παραδεκτή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 και ύστερα από δέουσα έρευνα διαπιστώθηκε ότι πληροί τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις των άρθρων 4 και 10 προϋποθέσεις·

“κράτος μέλος” σημαίνει κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

“κοινοβουλευτική νομοθετική πρωτοβουλία πολιτών” σημαίνει την υποβαλλόμενη στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοθετική πρωτοβουλία πολιτών έμμεσης μορφής, η οποία υποστηρίζεται από τις υπογραφές πέντε χιλιάδων (5 000) πολιτών και με την οποία η Βουλή καλείται να προχωρήσει σε

νομοθετική ρύθμιση συγκεκριμένου θέματος κοινού ενδιαφέροντος και/ή κοινής ωφελείας με τη θέσπιση, τροποποίηση ή κατάργηση ισχύοντος νόμου, υπό όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, εφεξής καλούμενη “νομοθετική πρωτοβουλία”, χωρίς όμως η Βουλή να δεσμεύεται να την ψηφίσει σε νόμο και χωρίς να υφίσταται οποιαδήποτε υποχρέωση όπως απορριφθείσα από τη Βουλή πρόταση εμπεριεχόμενη σε τέτοια νομοθετική πρωτοβουλία τεθεί ακολούθως υποχρεωτικά είτε σε δημοψήφισμα είτε απευθείας ενώπιον των πολιτών προς ψήφιση.

“θέμα κοινού ενδιαφέροντος και/ή κοινής ωφελείας” σημαίνει μεταξύ άλλων κάθε θέμα στον τομέα του περιβάλλοντος, της γεωργίας, της ενέργειας, των μεταφορών, της προστασίας καταναλωτών, της κοινωνικής πρόνοιας, της δικαιοσύνης, της παιδείας και περιλαμβάνει ειδικότερα θέματα ισότητας των φύλων, πολιτισμού, νεολαίας, αθλητισμού, επαγγελματικής εκπαίδευσης, εξάλειψης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και άλλα συναφή ειδικότερα ζητήματα τα οποία επηρεάζουν την ποιότητα ζωής των πολιτών.

“ημερομηνία αναφοράς” σημαίνει την ημερομηνία κατά την οποία υπό προώθηση νομοθετική πρωτοβουλία υποβάλλεται στη Βουλή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9.

“πολίτης της Δημοκρατίας” σημαίνει κάθε πρόσωπο το οποίο έχει την κυπριακή υπηκοότητα και περιλαμβάνει πρόσωπο το οποίο απέκτησε την κυπριακή υπηκοότητα διά πολιτογραφήσεως δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 111 και 11Α του περί Αρχείου Πληθυσμού Νόμου.

141(I) του 2002

65(I) του 2003

76(I) του 2003

62(I) του 2004

13(I) του 2006
123(I) του 2007
92(I) του 2009
81(I) του 2010
44(I) του 2011
36(I) του 2013
174(I) του 2013
15(I) του 2015
44(I) του 2015
166(I) του 2015.

“ΣΕΕ” σημαίνει τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

“ΣΛΕΕ” σημαίνει τη Συνθήκη Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

“Σύνταγμα” σημαίνει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

“υπήκοος άλλου κράτους μέλους” σημαίνει πρόσωπο το οποίο έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

“υπό προώθηση νομοθετική πρωτοβουλία” σημαίνει την κατά την έννοια του παρόντος Νόμου νομοθετική πρωτοβουλία, η οποία υποβάλλεται στη Βουλή σε πρώτο στάδιο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5, και εν πάση περιπτώσει σε στάδιο το οποίο προηγείται της σε δεύτερο στάδιο υποβολής έγκυρης νομοθετικής πρωτοβουλίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9.

“υπήκοος τρίτης χώρας” σημαίνει πρόσωπο το οποίο δεν έχει την υπηκοότητα οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά έχει την ιθαγένεια κράτους μη μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σκοπός και

3. Ο παρών Νόμος, υπό την πλήρη επιφύλαξη του

- πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου.
- δικαιώματος της εκτελεστικής εξουσίας να υποβάλλει νομοσχέδια και των βουλευτών να υποβάλλουν προτάσεις νόμου, παρέχει στους πολίτες της Δημοκρατίας και στους υπηκόους άλλου κράτους μέλους οι οποίοι διαμένουν στη Δημοκρατία το δικαίωμα της υποβολής κοινοβουλευτικής νομοθετικής πρωτοβουλίας πολιτών έμμεσης μορφής ως μέσου άμεσης συμμετοχικής δημοκρατίας για σκοπούς ενδυνάμωσης της συμμετοχής τους στο δημοκρατικό γίγνεσθαι, ειδικότερα στο πρώτο στάδιο της νομοθετικής πρωτοβουλίας· η άσκηση του δικαιώματος αυτού διέπεται από τους προβλεπόμενους στον παρόντα Νόμο όρους και προϋποθέσεις και συνίσταται στην υποβολή αιτιολογημένης πρότασης στη Βουλή για νομοθετική ρύθμιση θέματος σε τομέα κοινού ενδιαφέροντος και/ή κοινής ωφελείας με τη θέσπιση, τροποποίηση ή κατάργηση νομοθεσίας, νοουμένου ότι η πρόταση αυτή υποστηρίζεται από τις υπογραφές πέντε χιλιάδων (5 000) πολιτών προερχόμενων από όλη την επικράτεια της Δημοκρατίας, χωρίς όμως η Βουλή να δεσμεύεται καθ' οιονδήποτε τρόπο να την ψηφίσει σε νόμο ή να προβεί σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια με απώτερο στόχο την ψήφισή της σε νόμο σε μεταγενέστερο στάδιο.
- Δικαίωμα υποβολής νομοθετικής πρωτοβουλίας.
4. Δικαίωμα υποβολής νομοθετικής πρωτοβουλίας έχουν όλοι οι πολίτες της Δημοκρατίας και όλοι οι υπήκοοι άλλου κράτους μέλους οι οποίοι διαμένουν στη Δημοκρατία, το οποίο δύνανται να ασκήσουν εφόσον-
- (i) κατά ή πριν από την ημερομηνία αναφοράς έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους,
  - (ii) έχουν τη συνήθη διαμονή τους στη Δημοκρατία,
  - (iii) στο διάστημα του ενός (1) έτους που προηγείται της ημερομηνίας αναφοράς δεν είχαν απουσιάσει από τη

Δημοκρατία είτε για χρονικό διάστημα που υπερέβαινε τους εννέα (9) συνεχόμενους μήνες είτε για διακεκομμένα χρονικά διαστήματα τέτοια τα οποία αθροιζόμενα να έχουν ως αποτέλεσμα συνολική απουσία εννέα (9) συνολικά μηνών,

(iv) είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους της Δημοκρατίας:

Νοείται ότι, η συζήτηση και ψήφιση σε νόμο της πρότασης που εμπεριέχεται σε υποβληθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου έγκυρης νομοθετικής πρωτοβουλίας αποτελεί αντικείμενο αποκλειστικού και απόλυτου δικαιώματος της Βουλής, η οποία ενεργεί για το σκοπό αυτό βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της:

Νοείται περαιτέρω ότι, ουδέν στις διατάξεις του παρόντος Νόμου δεσμεύει καθ' οιονδήποτε τρόπο τη Βουλή να ψηφίσει την ως άνω πρόταση σε νόμο.

Σύσταση
λειτουργίας και
καθήκοντα
συντονιστικής
επιτροπής
πολιτών.

5.-(1) Για σκοπούς προώθησης και υποβολής έγκυρης νομοθετικής πρωτοβουλίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, συστήνεται για κάθε νομοθετική πρωτοβουλία ξεχωριστή επιτροπή άνευ νομικής προσωπικότητας αποτελούμενη από έξι (6) μέλη, έκαστο εκ των οποίων προέρχεται αντιστοίχως από τις έξι (6) επαρχίες στις οποίες είναι διαιρεμένη διοικητικά η Δημοκρατία, εφεξής καλούμενη "συντονιστική επιτροπή πολιτών":

Νοείται ότι τα μέλη τα οποία απαρτίζουν την ως άνω επιτροπή πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 ως προς το δικαίωμα υποβολής έγκυρης νομοθετικής πρωτοβουλίας:

Νοείται περαιτέρω ότι, η συγκρότηση της ως άνω επιτροπής σε σώμα και οι διαδικασίες λειτουργίας αυτής αποφασίζονται αποκλειστικά από τα μέλη της και ότι εξ ονόματός της ένα εκ των μελών αυτής ενεργεί ως πρόεδρος.

(2) Αφ' ης στιγμής η συντονιστική επιτροπή πολιτών συγκροτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1), ο πρόεδρος αυτής γνωστοποιεί τη σύστασή της όπως και τα στοιχεία των μελών που τη συγκροτούν στη Βουλή, υποβάλλοντας ταυτόχρονα τον ακριβή τίτλο της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας μαζί με σαφή και επαρκή αιτιολόγηση των επιδιωκόμενων σκοπών:

Νοείται περαιτέρω ότι, στην αιτιολόγηση των σκοπών και στόχων της υπό προώθησης νομοθετικής πρωτοβουλίας δύναται μεταξύ άλλων να γίνεται αναφορά-

- (i) στη θετική ή άλλη συγκεκριμένη ωφέλεια ή επίδραση που αυτή αναμένεται να επιφέρει στο σύνολο ή/και σε συγκεκριμένη κατηγορία πολιτών
- (ii) όπου εφαρμόζεται, στο ενδεχόμενο όφελος επί των δημόσιων οικονομικών ή και οποιοδήποτε άλλο μη οικονομικά αποτιμητό όφελος για τον κρατικό μηχανισμό, εν τη ευρεία και στενή εννοία αυτού, υπό τη μορφή εξοικονόμησης πόρων, μείωσης γραφειοκρατίας, εξυπηρέτησης του πολίτη ή άλλης σχετικής ωφέλειας
- (iii) όπου εφαρμόζεται, στις συνδικαλιστικές οργανώσεις και/ή σε άλλους οργανωμένους φορείς με νομική προσωπικότητα και/ή σε νομικά συγκροτημένους μη κυβερνητικούς οργανισμούς (ΜΚΟ), οι οποίοι έμπρακτα στηρίζουν και/ή τοποθετούνται υπέρ της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας

- (iv) όπου εφαρμόζεται, σε οποιοσδήποτε σχετικές μελέτες ή άρθρα επιστημονικού περιεχομένου τα οποία στηρίζουν ανάλογες νομοθετικές ρυθμίσεις ή τα οποία έχουν συναφές περιεχόμενο και/ή αναλύουν πτυχές της πρότασης η οποία εμπεριέχεται στη νομοθετική πρωτοβουλία.

Δημοσιοποίηση υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας.

6. Για σκοπούς δημοσιότητας ο ακριβής τίτλος κάθε υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας, η αιτιολόγηση αυτής και τα υποβληθέντα στοιχεία της αντιστοίχως συσταθείσας συντονιστικής επιτροπής πολιτών αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής:

Νοείται ότι, η υποβολή άλλης υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας με τον ίδιο ή παρεμφερή τίτλο και αντιστοίχως με τους ίδιους ή παρεμφερείς σκοπούς, σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα είτε προ είτε μετά την ανάρτηση συγκεκριμένης υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας σύμφωνα με τα πιο πάνω ουδόλως επηρεάζει, λαμβάνεται υπόψη ή παρεμποδίζει την υποβολή νέας νομοθετικής πρωτοβουλίας:

Νοείται περαιτέρω ότι, η υποβολή υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ουδόλως θεωρείται ως συμπληρωθείσα διαδικασία υποβολής έγκυρης νομοθετικής πρωτοβουλίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 και 10.

Έλεγχος παραδεκτού υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας.

7.-(1) Κάθε υπό προώθηση νομοθετική πρωτοβουλία η οποία υποβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 5, μετά την ανάρτησή της στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6, ελέγχεται ως προς το παραδεκτό της εμπεριεχόμενης σε αυτήν πρότασης για

νομοθετική ρύθμιση με βάση τις διατάξεις των εδαφίων (2) και (4).

(2) Ο έλεγχος παραδεκτού της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας, εφεξής καλούμενος "έλεγχος παραδεκτού", συνίσταται σε έλεγχο-

(α) της ιστορικής βάσης αυτής, ώστε να διαπιστωθεί ότι οι σκοποί και στόχοι της εμπίπτουν εκ πρώτης όψεως στο συντεταγμένο πλαίσιο άσκησης της νομοθετικής εξουσίας της Βουλής και/ή δεν εκτείνονται ή παρεμβαίνουν άμεσα ή έμμεσα και/ή αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας κατά τα προβλεπόμενα στο Σύνταγμα και ειδικότερα στο άρθρο 54 του Συντάγματος περί της υπό του Υπουργικού Συμβουλίου ασκουμένης εκτελεστικής εξουσίας

(β) των σκοπών και στόχων αυτής, ώστε να συνάδουν και/ή να μην αντίκεινται στα προβλεπόμενα ειδικότερα στο εδάφιο (4).

(3) Ο έλεγχος παραδεκτού και η θετική απόφαση περί του παραδεκτού της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας αποτελούν προϋπόθεση για τη συνέχιση και ολοκλήρωση των διαδικασιών υποβολής έγκυρης νομοθετικής πρωτοβουλίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9.

(4) Επιπροσθέτως των προβλεπομένων στην παράγραφο (α) του εδαφίου (2), ο έλεγχος παραδεκτού εκτείνεται σε έλεγχο της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας, ώστε εκ πρώτης όψεως να διαπιστωθεί και/ή να διασφαλιστεί ότι η εμπεριεχόμενη σε αυτήν πρόταση-

- (i) συνάδει και/ή δεν αντίκειται στις διατάξεις του Συντάγματος·
- (ii) συνάδει προς τις αρχές του νομικού συστήματος της Δημοκρατίας·
- (iii) δεν είναι έκνομη, καταχρηστική, δεν προσβάλλει καταφανώς τα χρηστά ήθη και/ή δεν αντίκειται στις αρχές της καλής πίστης και των κρατούντων συναλλακτικών ηθών·
- (iv) συνάδει προς τις κοινές ευρωπαϊκές αξίες, όπως αυτές εκφράζονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ και τις ευρωπαϊκές αρχές που εκφράζονται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ·
- (v) αποσκοπεί σε νομοθετική ρύθμιση και/ή σε θέσπιση κανόνων δικαίου γενικής, αφηρημένης και καθολικής ισχύος και όχι στη θέσπιση προσωπικών ρυθμίσεων από τις οποίες να επωφελούνται συγκεκριμένα και/ή διακριτά πρόσωπα, φυσικά ή νομικά·
- (vi) δεν πλήττει το δημόσιο συμφέρον, τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία και/ή δεν συνεπάγεται άμεσα ή έμμεσα αύξηση των φορολογικών βαρών·
- (vii) συνάδει και/ή δεν αντίκειται σε διεθνείς συμφωνίες κυρωθείσες με νόμο της Δημοκρατίας·
- (viii) δεν αποσκοπεί σε τροποποίηση θεμελιωδών άρθρων του Συντάγματος και/ή δεν συνεπάγεται την ανάγκη τροποποίησης τέτοιων άρθρων και δεν αποσκοπεί και/ή δεν συνεπάγεται την τροποποίηση οποιουδήποτε άλλου άρθρου του Συντάγματος·

- (ix) συνάδει και/ή δεν αντίκειται στις διατάξεις του Συντάγματος για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα και Ελευθερίες·
- (x) συνάδει και/ή δεν αντίκειται στις διατάξεις του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 7^{ης} Δεκεμβρίου 2000, όπως προσαρμόστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2007·
- (xi) συνάδει και/ή δεν αντίκειται στις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών·
- (xii) δεν αντίκειται στο κοινοτικό κεκτημένο και ιδία συνάδει και/ή δεν αντίκειται στους κανόνες της εσωτερικής αγοράς όπως αυτοί εξειδικεύονται στη ΣΛΕΕ·
- (xiii) συνάδει και/ή δεν αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 80 του Συντάγματος και/ή δε συνεπάγεται άμεση ή έμμεση αύξηση των υπό του κρατικού προϋπολογισμού προβλεπόμενων δαπανών·
- (xiv) δεν στοχεύει σε κατάργηση οποιασδήποτε θέσης κρατικού ή ανεξάρτητου αξιωματούχου του οποίου το αξίωμα προβλέπεται στο Σύνταγμα ή σε οποιοδήποτε εν ισχύ νόμο και/ή σε θετική ή αρνητική μεταβολή των όρων υφ' ους τέτοιος αξιωματούχος υπηρετεί, οικονομικών ή άλλων και/ή σε αφαίρεση εξουσιών ή αρμοδιοτήτων ή σε ανάκληση του διορισμού του·
- (xv) δεν στοχεύει σε κατάργηση οποιασδήποτε θέσης κρατικού λειτουργού του οποίου η θέση προβλέπεται στον κρατικό

προϋπολογισμό ή σε οποιοδήποτε εν ισχύ νόμο ο οποίος προβλέπει για θέσεις στον ευρύτερο κρατικό τομέα και/ή σε θετική ή αρνητική μεταβολή των όρων υπηρεσίας αυτών, οικονομικών ή άλλων και/ή σε τροποποίηση ή αφαίρεση καθηκόντων.

(xvi) δεν στοχεύει σε τροποποίηση ή κατάργηση άρθρων του κρατικού προϋπολογισμού ή άλλου προϋπολογισμού νομικού προσώπου του ευρύτερου κρατικού τομέα και/ή σε αύξηση ή μείωση των προβλεπόμενων δαπανών και/ή σε μεταβολή των σκοπών για τους οποίους αυτές προϋπολογίστηκαν.

(xvii) δεν στοχεύει σε θεσμοθέτηση νέων αξιωμάτων και/ή σε δημιουργία νέων θέσεων στον κρατικό ή στον ευρύτερο κρατικό τομέα.

Προθεσμία ολοκλήρωσης του ελέγχου παραδεκτού και απόφαση.

8.-(1) Ο διενεργούμενος έλεγχος παραδεκτού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, ολοκληρώνεται το ταχύτερο και εν πάση περιπτώσει εντός προθεσμίας που δεν υπερβαίνει τους δύο (2) μήνες από την ημερομηνία ανάρτησης της αντίστοιχης υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής.

(2) Ληφθείσα απόφαση περί του παραδεκτού της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας είναι οριστική γνωστοποιείται χωρίς καθυστέρηση στην αντίστοιχη συντονιστική επιτροπή πολιτών και αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής:

Νοείται ότι, σε περίπτωση αρνητικής απόφασης η οποία προκύπτει ως αποτέλεσμα του διενεργηθέντος ελέγχου παραδεκτού, η γνωστοποίηση της οικείας απόφασης σύμφωνα με τα πιο πάνω συνοδεύεται από σύντομη αναφορά στους

λόγους απόρριψης της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας:

Νοείται περαιτέρω ότι, αρνητική απόφαση επί του παραδεκτού της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας μαζί με τους λόγους απόρριψής της αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής.

- Προθεσμία υποβολής έγκυρης νομοθετικής πρωτοβουλίας.
9. Η προθεσμία υποβολής έγκυρης νομοθετικής πρωτοβουλίας καθορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες αρχομένης από την ημερομηνία ανάρτησης της απόφασης περί του παραδεκτού της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 8, η οποία, εφόσον παρέλθει άπρακτη, η υπό προώθηση νομοθετική πρωτοβουλία θεωρείται αυτοδικαίως αποσυρθείσα, οπότε ειδοποιείται χωρίς καθυστέρηση ο πρόεδρος της αντίστοιχης συντονιστικής επιτροπής πολιτών και σχετική ανακοίνωση αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής.
- Όροι και προϋποθέσεις εγκυρότητας της υπό προώθηση νομοθετικής πρωτοβουλίας.
- 10.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 4, η υπό προώθηση νομοθετική πρωτοβουλία θεωρείται εγκύρως υποβληθείσα, μόνον εφόσον διήλθε το στάδιο του ελέγχου παραδεκτού, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 και 8, και κατά την ημερομηνία αναφοράς-
- (α) υποστηρίζεται από τις υπογραφές πέντε χιλιάδων (5 000) πολιτών της Δημοκρατίας και/ή υπηκόους άλλου κράτους μέλους οι οποίοι διαμένουν στη Δημοκρατία και οι οποίοι προέρχονται και από τις έξι (6) επαρχίες στις οποίες είναι διαιρεμένη διοικητικά η Δημοκρατία, εκ των οποίων αριθμός τριών χιλιάδων (3 000) προέρχεται από τρεις (3) διαφορετικές επαρχίες, με ελάχιστο αριθμό υπογραφών για έκαστη των υπόλοιπων τριών επαρχιών

τις πεντακόσιες (500) υπογραφές:

Νοείται ότι, για σκοπούς εξακρίβωσης του αριθμού των υποστηριχτών της υπό προώθηση νομοθεσίας, καθώς και του τόπου συνήθους διαμονής και της επαρχίας από την οποία έκαστος προέρχεται ελέγχεται η διεύθυνση η οποία είναι καταχωρισμένη στον αντίστοιχο εκλογικό κατάλογο της εκλογικής περιφέρειας όπου αντιστοίχως έκαστος υπάγεται.

Νοείται περαιτέρω ότι, για σκοπούς εξακρίβωσης της συνδρομής των ως άνω προβλεπόμενων προϋποθέσεων όσον αφορά τους έχοντες τη συνήθη διαμονή τους σε δήμο ή κοινότητα εκτός των έξι (6) κύριων δήμων που αντιστοιχούν σε μία εκ των έξι (6) επαρχιών στις οποίες είναι διαιρεμένη διοικητικά η Δημοκρατία, ο συνυπολογισμός στον απαιτούμενο αριθμό υποστηριχτών γίνεται ανάλογα με την επαρχία στην οποία έκαστος έχει τη συνήθη διαμονή του και στην οποία ο αντίστοιχος δήμος ή η κοινότητα υπάγεται διοικητικά και περαιτέρω ελέγχεται η διεύθυνση εκάστου που είναι καταχωρισμένη στον οικείο εκλογικό κατάλογο.

- (β) συνοδεύεται και κατά αύξοντα αριθμό από κατάλογο περιλαμβάνοντα την ηλικία, την υπογραφή, την ημερομηνία υπογραφής, το ονοματεπώνυμο και τον αριθμό δελτίου ταυτότητας εκάστου των υποστηριχτών της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο (α), καθώς και από πλήρη αναφορά στη διεύθυνση συνήθους διαμονής και στα υπόλοιπα στοιχεία επικοινωνίας εκάστου των υποστηριχτών αυτής, ήτοι τηλεφωνικής και απαραίτητως ηλεκτρονικής:

Νοείται ότι, στον ως άνω κατάλογο περιλαμβάνονται τα στοιχεία των μελών της αντίστοιχης συντονιστικής επιτροπής πολιτών.

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση υπηκόου άλλου κράτους μέλους παρατίθενται τα αντίστοιχα στοιχεία δελτίου ταυτότητας του κράτους μέλους από το οποίο προέρχεται.

(γ) υποβάλλεται στη Βουλή εντός της καθορισμένης από τις διατάξεις του άρθρου 9 προθεσμίας αποκλειστικά με ηλεκτρονική μέθοδο σε ειδικά καθορισθείσα ηλεκτρονική διεύθυνση.

(2) Υποβληθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1) νομοθετική πρωτοβουλία θεωρείται ως μη εγκύρως υποβληθείσα εάν-

(α) δεν συνοδεύεται από ένα ή περισσότερα από τα προβλεπόμενα στο εδάφιο (1) στοιχεία ή συνοδεύεται από ελλιπή, αποσπασματικά, παραπλανητικά ή μη αξιόπιστα στοιχεία

(β) κατόπιν δέουσας έρευνας περί της αληθείας των προβλεπόμενων στο εδάφιο (1) του άρθρου 10 στοιχείων διαπιστώνεται ότι υποστηρίζεται εξ ολοκλήρου ή σε ποσοστό υπερβαίνον το πενήντα τοις εκατόν (50%) του προβλεπόμενου στην παράγραφο (α) του ίδιου εδαφίου αριθμού πολιτών αποκλειστικά από μέλη συνδικαλιστικής οργάνωσης, μέλη άλλου οργανωμένου φορέα ή ΜΚΟ κατά την έννοια του εδαφίου (2) του άρθρου 5, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό μεταξύ περισσότερων τέτοιων οργανώσεων, φορέων ή ΜΚΟ:

Νοείται ότι, για το μη έγκυρο υποβληθείσας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, νομοθετικής πρωτοβουλίας ενημερώνεται το ταχύτερο μετά την απόρριψή της η αντίστοιχη συντονιστική επιτροπή πολιτών και η σχετική απόφαση αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής.

(3) Σε περίπτωση που κατά τη διενέργεια της δέουσας έρευνας περί της αληθείας των προβλεπόμενων στο εδάφιο (1) του άρθρου 10 στοιχείων διαπιστώνεται η ύπαρξη είτε από τα μέλη της συντονιστικής επιτροπής πολιτών είτε από υποστηρικτές της νομοθετικής πρωτοβουλίας πρόθεσης παραπλάνησης ή εξαπάτησης με την υποβολή ανακριβών, παραπλανητικών ή μη αληθών στοιχείων από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 10, η υποβληθείσα νομοθετική πρωτοβουλία θεωρείται ως απαράδεκτη και συνεπεία τούτου ως μηδέποτε υποβληθείσα:

Νοείται ότι, για το ως άνω γεγονός αναρτάται σχετική ανακοίνωση στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής.

Επιτυχής νομοθετική πρωτοβουλία.	11.-(1) Νομοθετική πρωτοβουλία η οποία έχει διέλθει επιτυχώς όλα τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου στάδια ελέγχου θεωρείται επιτυχής, διέπεται δε ως προς τις περαιτέρω διαδικασίες συζήτησής της από τους θεσμικούς κανόνες λειτουργίας της Βουλής, η οποία διατηρεί εν πάση περιπτώσει το απόλυτο και αποκλειστικό δικαίωμα να αποφασίζει για τον τρόπο λειτουργίας της.
Ρύθμιση επί μέρους ζητημάτων αφορώντων στις διαδικασίες	12.-(1) Επί μέρους ζητήματα δεκτικά ρυθμίσεως αφορώντα στις ακολουθητέες διαδικασίες υποβολής και συζήτησης νομοθετικής πρωτοβουλίας βάσει των διατάξεων του παρόντος Νόμου ρυθμίζονται, εφόσον τούτο κριθεί σκόπιμο με βάση τις θεσμικές διατάξεις περί των διαδικασιών λειτουργίας της Βουλής.

υποβολής και
συζήτησης
νομοθετικής
πρωτοβουλίας.

(2) Η Βουλή μεριμνά όπως σε κάθε στάδιο των προβλεπόμενων στον παρόντα Νόμο διαδικασιών, όπως και στο στάδιο κατά το οποίο νομοθετική πρωτοβουλία έχει κριθεί ως επιτυχής και βρίσκεται στη διάθεση της Βουλής, οι πολίτες ενημερώνονται επαρκώς για τον περαιτέρω χειρισμό αυτής.

Επιφύλαξη
δικαιώματος
υποβολής
σχεδίων νόμου.

13.-(1) Ουδέν στον παρόντα Νόμο επηρεάζει καθ' οποιονδήποτε τρόπο το θεσμικό δικαίωμα υποβολής νομοσχεδίων και προτάσεων νόμου με τον ίδιο ή παρεμφερή σκοπό ή/και με το ίδιο ή παρεμφερές περιεχόμενο, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο των προβλεπόμενων στον παρόντα Νόμο διαδικασιών υποβολής νομοθετικής πρωτοβουλίας στη Βουλή και/ή στο στάδιο που ακολουθεί την ολοκλήρωση αυτών κατά το οποίο επιτυχής νομοθετική πρωτοβουλία έχει τεθεί στη διάθεση της Βουλής:

Νοείται ότι, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του εδαφίου (1), ουδέν επηρεάζει το δικαίωμα υποβολής νέας νομοθετικής πρωτοβουλίας με τους ίδιους ή παρεμφερείς σκοπούς ή με το ίδιο ή παρεμφερές περιεχόμενο σε οποιοδήποτε στάδιο των προβλεπόμενων στον παρόντα Νόμο διαδικασιών ή/και στο στάδιο κατά το οποίο επιτυχής νομοθετική πρωτοβουλία έχει τεθεί στη διάθεση της Βουλής.

(2) Η Βουλή διατηρεί το απόλυτο και αποκλειστικό δικαίωμα να αποφασίζει επί θεμάτων που αφορούν τη συζήτηση επιτυχούς νομοθετικής πρωτοβουλίας και επ' ουδενί δεσμεύεται καθ' οιονδήποτε τρόπο από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου να θεσπίσει αυτήν σε νόμο ή να προβεί σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια αποσκοπούσα στην ψήφισή της σε νόμο.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Σκοπός της παρούσας πρότασης νόμου είναι η θέσπιση νομοθεσίας με την οποία εισάγεται ο θεσμός της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας υποστηριζόμενη από τις υπογραφές πέντε χιλιάδων (5 000) πολιτών.

Ειδικότερα, προτείνεται η παροχή δικαιώματος στους πολίτες όπως μέσω του θεσμού της νομοθετικής πρωτοβουλίας υποβάλλουν στη Βουλή των Αντιπροσώπων υπό όρους και προϋποθέσεις προτάσεις πολιτικής, καλώντας τη νομοθετική εξουσία να προβεί σε θέσπιση ή τροποποίηση ή κατάργηση νομοθεσίας επί θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος και/ή κοινής ωφελείας στους τομείς του περιβάλλοντος, γεωργίας, ενέργειας, υγείας, κοινωνικής πρόνοιας κ.ά., χωρίς η Βουλή των Αντιπροσώπων να δεσμεύεται με οποιοδήποτε τρόπο για τον τρόπο συζήτησής της και/ή για την ψήφιση σε νόμο της πρότασης που υποβάλλεται με αυτή.

Όπως είναι γνωστό, η λειτουργία της έμμεσης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας στα σύγχρονα κράτη γίνεται ευρέως αποδεκτό ότι δημιουργεί δημοκρατικά ελλείμματα με φαινόμενα μη ουσιαστικής συμμετοχής των πολιτών στα κοινά, απαξίωσης και αδιαφορίας για τους θεσμούς, με μη αποτελεσματική λογοδοσία των φορέων εξουσίας, με περιέλευση της διαχείρισης θεμάτων υψίστης σημασίας για τους πολίτες κατά κύριο λόγο στα χέρια των τεχνοκρατών, με υψηλά ποσοστά αποχής από τις εθνικές εκλογές, καθώς και τελικά με την περιέλευση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας σε παρακμή.

Ευρεία συζήτηση αναπτύχθηκε κυρίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση για το λεγόμενο “δημοκρατικό έλλειμμα” το οποίο δημιουργείται από τη δυσκίνητη λειτουργία των θεσμικών οργάνων, το οποίο στη Συνθήκη της Λισαβόνας επιχειρήθηκε να αντιμετωπισθεί με την ενδυνάμωση του ρόλου του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και της διαδικασίας της συναπόφασης με το Συμβούλιο, αλλά και την ενίσχυση του ρόλου των εθνικών κοινοβουλίων. Παράλληλα, ενισχύθηκε η δυνατότητα συμμετοχής κατά άμεσο τρόπο στη διαμόρφωση των πολιτικών της ΕΕ με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, η οποία πρέπει να υποστηρίζεται από ένα εκατομμύριο (1 000 000) πολίτες της ΕΕ και η οποία καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως το όργανο που αποκλειστικά έχει το δικαίωμα της νομοθετικής πρωτοβουλίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο να υποβάλλει νομοθετική πρόταση, χωρίς όμως να τη δεσμεύει να προτείνει νομοθεσία ως αποτέλεσμα υποβολής της εν λόγω πρωτοβουλίας.

Υπό το φως των πιο πάνω, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις ιδιαιτερότητες του πολιτειακού συστήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ως αμιγώς προεδρικού, την αρχή της απόλυτης διάκρισης των εξουσιών που διέπει την άσκηση των συντεταγμένων εξουσιών, τις εξουσίες της Βουλής των Αντιπροσώπων όπως εκφράζονται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά ταυτόχρονα και την ανάγκη ενίσχυσης της συμμετοχής των πολιτών στο δημοκρατικό γίγνεσθαι, προτείνεται η εισαγωγή του θεσμού της κοινοβουλευτικής νομοθετικής πρωτοβουλίας πολιτών ως ενός μέσου άμεσης συμμετοχικής δημοκρατίας, έμμεσου όμως τύπου, στη βάση των αναγκαίων ασφαλιστικών δικλίδων, εκφραζομένων υπό τη μορφή ελέγχων και μηχανισμών που να αποτρέπουν τη γένεση φαινομένων σύγχυσης εξουσιών, κατάχρησης δικαιώματος και έξαρσης φαινομένων λαϊκισμού. Όσον αφορά τον τεχνικό μηχανισμό λειτουργίας της όλης διαδικασίας, ακολουθείται το πρότυπο υποβολής της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών το οποίο βασίζεται σε ειδικό λογισμικό και το οποίο πρέπει κατ' αναλογία να εισαχθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για σκοπούς αποτελεσματικής υποστήριξης του συγκεκριμένου θεσμού.

Συναφώς με τα πιο πάνω, η υποβαλλόμενη νομοθετική πρωτοβουλία πρέπει να εμπεριέχει προτάσεις πολιτικής για θέματα κοινού ενδιαφέροντος και/ή κοινής

ωφελείας σε τομείς θεμάτων που να μην εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας και που περαιτέρω ως απότοκο των επιταγών του Συντάγματος Κυπριακής Δημοκρατίας δε θα δεσμεύουν με οποιοδήποτε τρόπο το κοινοβούλιο να προχωρήσει σε υιοθέτηση και ψήφισή τους σε νόμο, αλλά ούτε θα καταλήγει στην υποβολή μη υιοθετηθείσας από το κοινοβούλιο πρότασης σε απευθείας ψήφιση από το λαό ή σε δημοψήφισμα κατά το πρότυπο της νομοθετικής πρωτοβουλίας πολιτών αμιγώς έμμεσου τύπου (indirect initiative).

Για το λόγο αυτό η προτεινόμενη νομοθετική πρωτοβουλία θα υποβάλλεται, προτού τεθεί στη διάθεση της Βουλής των Αντιπροσώπων, σε ενδελεχή έλεγχο παραδεκτού βάσει ειδικά προβλεπόμενης διαδικασίας και προϋποθέσεων που θα οριοθετούν το πεδίο εφαρμογής και το αντικείμενό της, έτσι που να μην εκτρέπεται και να περιπίπτει στο πεδίο άσκησης εξουσίας και λειτουργίας της εκτελεστικής εξουσίας, αλλά και για να διασφαλίζεται ότι θα εκτείνεται σε θέμα κοινού ενδιαφέροντος και/ή κοινής ωφελείας. Τέτοιες νομοθετικές ρυθμίσεις πρέπει να βελτιώνουν και να ανυψώνουν το επίπεδο διαβίωσης και την καθημερινότητα των πολιτών.

Σημειώνεται ότι σε πολλά σύγχρονα κράτη ισχύουν θεσμοί άμεσης συμμετοχικής δημοκρατίας υπό διάφορες μορφές, άλλοι από τους οποίους απευθύνονται στις κυβερνήσεις και άλλοι στα κοινοβούλια. Τέτοιοι θεσμοί λειτουργούν με διάφορους επιτακτικούς και δεσμευτικούς τρόπους που υποχρεώνουν την πολιτεία να θέτει προτάσεις βασιζόμενες σε πρωτοβουλίες πολιτών οι οποίες δε θεσπίσθηκαν από το κοινοβούλιο σε νόμο απευθείας ενώπιον του λαού για θέσπιση ή σε δημοψήφισμα και ακολούθως και ανάλογα με το αποτέλεσμα σε ψήφιση απευθείας από το λαό.

Υπάρχουν επίσης άλλοι θεσμοί που κατοχυρώνονται στα συντάγματα των κρατών, οι οποίοι κατατείνουν προς την πλευρά του κοινοβουλευτικού ελέγχου, όπως

το δικαίωμα αναφοράς προς τις αρχές, αλλά και το δικαίωμα αναφοράς προς το κοινοβούλιο (petition) με τρόπον τινά διαφορετικό περιεχόμενο. Ειδικά, το δικαίωμα αναφοράς που απευθύνεται στο κοινοβούλιο (κατά το πρότυπο του ελληνικού συντάγματος) αποτελεί μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου και δίδει το δικαίωμα στον κάθε πολίτη να απευθύνει εγγράφως και επωνύμως παράπονο ή αίτημα στη Βουλή, το οποίο οι βουλευτές, αν το επιθυμούν, μπορούν να υιοθετήσουν, οπότε ο αρμόδιος υπουργός υποχρεούται να απαντήσει εντός καθορισμένης προθεσμίας.

Λαμβανομένων λοιπόν υπόψη όλων των παραμέτρων του θέματος, κρίνεται ότι η προτεινόμενη μορφή νομοθετικής πρωτοβουλίας πολιτών παρέχει τα εχέγγυα μιας προς το παρόν ισοζυγισμένης εισαγωγής ενός θεσμού άμεσης δημοκρατίας έμμεσου τύπου, ενισχύοντας έτσι τη συμμετοχή του πολίτη στα κοινά, χωρίς ταυτόχρονα να δημιουργούνται απρόβλεπτες συνταγματικές περιπλοκές.

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου
εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας
του Δημοκρατικού Κόμματος